

Vo FN Nitra zadržali lekára pre branie úplatku

(5. septembra 2017, SITA)

Lekára odvieďa z nemocnice protikorupčná jednotka Národnej kriminálnej agentúry

Vo Fakultnej nemocnici v Nitre v pondelok zasahovala protikorupčná jednotka Národnej kriminálnej agentúry. Policajti odvieďli na výsluch lekára Jozefa P., ktorého podľa portálu Aktuality.sk zadržali priamo pri preberaní úplatku.

Podľa pôvodne oficiálne nepotvrdených informácií išlo o ortopéda z Kliniky úrazovej chirurgie a ortopédie. Informácie dnes na tlačovej besede potvrdil prezident Policajného zboru Tibor Gašpar.

Podľa neho je Jozef P. obvinený z prijatia úplatku od pacientky Márie H., pričom konkrétnu výšku finančnej čiastky nešpecifikoval.

Sledovali ho niekoľko mesiacov

Policajti podľa Gašpara monitorovali obvineného lekára niekoľko mesiacov, pričom majú k dispozícii obrazovo-zvukový záznam, ktorý obsahuje 10 „podozrivých konaní“.

Je preto možné, že počet obvinených osôb v tomto prípade sa zvýši, konkrétne o osoby obvinené z podplácania.

Jozef P. je podľa Gašpara podozrivý z toho, že za finančné prostriedky zvýhodňoval poradie niektorých osôb v súvislosti s pripravovanými operáciami.

V prípade dokázania viny mu za trestný čin prijímania úplatku hrozí trest tri až osem rokov väzenia.

Moderné odbory Volkswagen kritizujú úpravu platenia odvodov počas štrajku

(5. septembra 2017, SITA)

Odborová organizácia žiada rezort zdravotníctva, aby stiahol novelu zákona o zdravotnej starostlivosti. Zároveň vyzýva Konfederáciu odborových zväzov SR, aby zasiahla a rázne sa ohradila voči legislatívnej úprave.

Moderné odbory Volkswagen (MOV) kritizujú navrhovanú úpravu platenia odvodov počas štrajku. Ministerstvo zdravotníctva totiž predložilo návrh novely zákona o zdravotnej starostlivosti, podľa ktorého bude celé zdravotné odvody za štrajkujúceho zamestnanca povinne platiť odborová organizácia bez ohľadu na jeho odborovú organizovanosť.

Ako vo svojom stanovisku uviedli MOV, ostro protestujú proti ďalším snahám znefunkčňovať odbory a obmedzovať ústavné právo na štrajk na Slovensku, tentokrát ministerstvom zdravotníctva.

Podľa odborovej organizácie tento krok by de facto znemožnil využitie ústavného práva na štrajk pre menšie odborové organizácie, ktoré by povinné platenie odvodov pre všetkých štrajkujúcich zamestnancov, aj nečlenov ich organizácie, finančne položilo.

Doteraz platenie odvodov za štrajkujúcich zamestnancov záviselo na možnostiach a rozhodnutí odborovej organizácie.

Za štrajkujúcich platili, no nechcú to ako povinnosť

„Ak odborová organizácia nemala na úhradu odvodov za štrajkujúcich, tak to nemusela urobiť a štrajkujúci si poistenie hradili individuálne sami, ale štrajk sa uskutočnil v snahe zlepšiť pracovné a najmä mzdové podmienky zamestnancov,“ píše Moderné odbory Volkswagen v stanovisku.

Odborová organizácia nesúhlasí s navrhovanou novou povinnosťou aj napriek tomu, že počas celého júnového štrajku v závode Volkswagen zdravotné odvody hradili za štrajkujúcich, vrátane nečlenov MOV, čo by splňalo aj požiadavku nového zákona.

Podpredsedníčka MOV Jolana Julkeová upozornila, že pri priemernej mzde napríklad v automobilovom priemysle 1 218 eur, sú zdravotné odvody za zamestnanca 170,52 eura mesačne (spolu zamestnanec a zamestnávateľ), denne teda 5,684 eura.

„Pri členskej základni napríklad päťtisíc ľudí ide o sumu 28 420 eur denne, čo sú likvidačné sumy pre menšie odborové organizácie,“ dodala.

MOV preto žiadajú ministerstvo zdravotníctva o stiahnutie podľa nich likvidačného a ústavné práva potláčajúceho návrhu novely zákona.

„Sociálna vláda by mala práva zamestnancov podporovať, nie ich postupne potláčať. Zároveň žiadame Konfederáciu odborových zväzov SR, aby zasiahla a rázne sa ohradila voči tejto novele zákona,“ dodal predseda MOV Zoroslav Smolinský.

V banskobystrickej patientskej poradni nájdu pomoc pacienti aj ich blízki

(5. septembra 2017, SITA)

Zástupcovia patientskych združení v Rooseveltovej nemocnici poradia, ako si uplatniť práva pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti aj v sociálnej oblasti

Pacienti a ich blízki v banskobystrickej Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta (FNsP FDR) sa môžu poradiť v novootvorenej patientskej poradni. Poradňu, ktorá vznikla v rámci pilotnej fázy projektu siete patientskych poradní, otvorili dnes v návštevnej hale FNsP FDR v Banskej Bystrici.

Zástupcovia patientskych združení pôsobiacich v banskobystrickom regióne im tu poradia, ako si uplatniť svoje práva nielen priamo pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ale napríklad aj v sociálnej oblasti.

„Zástupcov tu budú mať združenia zamerané na onkologické a hematologické diagnózy, ochorenie pečene, stomici a reumatici. Keďže sami ochorenie prekonali, stanú sa pacientom, ich rodinám a blízkym oporou pri zvládaní ochorenia,“ vysvetlila na otvorení poradne viceprezidentka Asociácie na ochranu práv pacientov (AOPP) Miroslava Fövényes.

Dvakrát do týždňa

Podľa viceprezidentky AOPP sa dennodenne stretávajú s rôznym typom otázok a problémov. „Našou snahou je minimálne zorientovať pacienta a ukázať mu možnosti riešenia jeho problému. Toto vnímame ako taký základný cieľ,“ uviedla k zameraniu poradne Fövényes.

Novootvorená poradňa bude záujemcom k dispozícii v návštevnjej hale v lôžkovej časti nemocnice dva dni v týždni, a to každý utorok od 9:00 do 11:30 a každú stredu počas návštevných hodín od 15:00 do 17:00.

„Sme radi, že sa asociácii aj v spolupráci s našou nemocnicou podarilo zrealizovať túto myšlienku. Naším pacientom poskytneme potrebnú zdravotnú starostlivosť, avšak v dôsledku závažného ochorenia sú neraz nútení riešiť zmenu svojej životnej alebo zdravotnej situácie. Priamo počas hospitalizácie sú im nápomocné naše sociálne sestry,“ uviedla generálna riaditeľka FNŠP FDR Miriam Lapuníková.

„Poradne budú z nášho pohľadu nadstavbou a ďalším miestom, kde im pod jednou strechou pomôžu zorientovať sa v ich situácii a nasmerovať ich kam sa obrátiť napríklad v prípade invalidity, ťažkého zdravotného postihnutia a podobne. Pacienti iste ocenia aj to, že v poradniach budú ľudia, ktorí niečím podobným prešli,“ dodala.

AOPP je prvou patientskou platformou na Slovensku, ktorá združuje špecifické patientske organizácie podľa jednotlivých diagnóz. Práva pacientov obhajuje už od roku 2001, pričom im poskytuje zdravotné, sociálne a právne poradenstvo.

V tomto roku asociácia pripravila pre pacientov informačnú brožúru, ktorá im má v týchto oblastiach pomôcť. Materiál je pacientom bezplatne k dispozícii na stránke www.aopp.sk.

Zdravotnú poisťovňu chcú zmeniť desaťtisíce ľudí

(5. septembra 2017, ZdN)

5. september 2017 - Záujem o zmenu zdravotnej poisťovne prejavili doteraz desaťtisíce ľudí Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zatiaľ zaznamenal 72.256 prihlášok (údaj k 27.8.), uviedla pre TASR jeho hovorkyňa Andrea Pivarčiová. Podnety k prepoisťovaniu úrad neeviduje. Prepoistiť sa možno do 30. septembra.

Prihlášku na zmenu od budúceho roka možno podať len do jednej zdravotnej poisťovne. Poistenci, ktorí ju plánujú, by si mali u svojho ošetrojúceho lekára, ale aj odborného lekára - špecialistu overiť, či má uzatvorenú zmluvu s príslušnou zdravotnou poisťovňou.

Práve to je rozhodujúca skutočnosť pre bezproblémové poskytovanie zdravotnej starostlivosti ošetrojúcim lekárom.

Zmeniť zdravotnú poisťovňu je možné raz ročne, vždy najneskôr do konca septembra. Zmena sa akceptuje od 1. januára nasledujúceho roka. Vlni sa pre takýto krok rozhodlo viac ako 118.000 ľudí.

Poistenci si môžu vybrať medzi štátnou Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a súkromnými zdravotnými poisťovňami Dôvera a Union.

V prípade zmeny poisťovne až do konca roka používajú preukaz poisťovne a európsky preukaz svojej terajšej zdravotnej poisťovne. Poistenec je povinný oznámiť zmenu svojmu zamestnávateľovi. Samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá zmení zdravotnú poisťovňu, je povinná písomne oznámiť novej zdravotnej poisťovni výšku preddavku na poisťné do 8. januára 2018.

Predpis na lieky či výmenný lístok nemajú byť viac povinne papierové

(5. septembra 2017, ZdN)

5. september 2017 - Nové zmeny majú byť v novele zákona o zdravotnej starostlivosti Zjednodušenie patientskeho sumára v elektronickej zdravotnej knižke, umožnenie prístupu k nemu aj sestrám, či možnosť zapísať správu o ošetrovaní pacienta len elektronicky prinášajú zmeny z dielne ministerstva zdravotníctva v novele zákona o zdravotnej starostlivosti.

Rovnako má umožniť používanie len elektronických namiesto papierových predpisov na lieky, ako i výmenných lístkov. Novelu musí ešte prerokovať vláda aj parlament.

"Dnes máme vysokú mieru požiadaviek na patientsky sumár. Mal obsahovať všetky dáta, zjednodušili sme ho na dáta, ktoré sú nevyhnutné," priblížil šéf rezortu Tomáš Drucker (nominant Smer-SD).

Pôjde o najdôležitejšie život zachraňujúce údaje, napríklad o upozornenia na závažné diagnózy, alergie či liekovú anamnézu. Zapisovať ich bude môcť nielen všeobecný lekár, ale aj špecialista.

"Ak diagnostikuje istú liekovú anamnézu, mal by mať automaticky možnosť zaznamenať ju v patientskom sumáre, aby to duplicitne nemusel robiť všeobecný lekár," vysvetlil.

Zároveň sa navrhuje vytvorenie novej časti v elektronickej zdravotnej knižke s označením doplnkové zdravotné záznamy. Ide o krvnú skupinu a Rh faktor, krvný tlak, vykonané očkovanie, vykonané chirurgické výkony, terapeutické odporúčania, vitálne antropometrické údaje, invaliditu a sociálnu anamnézu.

Ministerstvo zmenou legislatívy rieši aj otázku papierovej zdravotnej dokumentácie.

"Dnes zo zákona je povinnosť viesť aj papierovú dokumentáciu súbežne s elektronicou, dávame to iba ako možnosť, to znamená, ak pacient si želá mať papierovú podobu, lekár bude povinný ju vystaviť, ale nebude zo zákona povinnosť. Očakávame od toho zníženie administratívnej záťaže lekárov, aj nákladov, považujem to aj za krok vpred voči životnému prostrediu," zhrnul Drucker.

V rámci zavádzania elektronickej zdravotníctva sa preto umožňuje vytvorenie a používanie lekárskej správy o poskytnutej zdravotnej starostlivosti, odporúčaní lekára na špecializovanú zdravotnú starostlivosť a lekárskej prepisovacej správy len v elektronickej podobe.

Rovnako lieky a zdravotnícke pomôcky sa budú môcť predpisovať len elektronicke.

Novela zákona má tiež umožniť prístup k údajom z elektronickej knižky ošetrojúcej sestry

v rozsahu patientskeho sumára, záznamu žiadanky na vyšetrenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, odporúčaní lekára na špecializovanú ambulantnú starostlivosť, záznamu o odporúčaní na prijatie do nemocnice či predpísaných liekov.

Prístup k presne vybraným údajom sa po novom umožňuje aj inému zdravotníckemu pracovníkovi. Drucker poukázal, že do eHealthu nemali prístup, pričom v ambulanciách často predpripravujú a zapisujú dáta o pacientoch.

Elektronizáciu zdravotníctva by mal štát naostro spustiť budúci rok. Znamená to, že všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti budú od roku 2018 povinní ukladať dáta do elektronickej zdravotnej knižky občana, v súčasnosti je eHealth v pilotnej fáze.

T. Drucker však pripustil, že zrejme nie každej ambulancii sa to podarí. Systém eHealth si doteraz vyžiadal viac ako 40 miliónov eur, má priniesť elektronicú komunikáciu medzi lekármi, nemocnicami, laboratóriami či lekárňami.

Benefity elektronizácie majú spočívať aj v lepšom predpisovaní liekov, zabrániť by sa malo i duplicitným vyšetreniam.

Počet ľudí so syfilisom stúpol

(5. septembra 2017, ZdN)

5. september 2017 - Majú ho skôr muži, najmä v Bratislavskom kraji

Počet ľudí so syfilisom na Slovensku pribúda. Vlni ho malo 362 ľudí (238 mužov, 124 žien), oproti predchádzajúcemu roku je to nárast o 21 percent. Vyplýva to z dát Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).

Ochorenie najviac trápilo 15- až 24-ročných, najvyšší počet pacientov nahlásili lekári v Bratislavskom a Košickom kraji, najmenej v Banskobystrickom a Prešovskom kraji.

Kvapavku malo minulý rok 280 pacientov, viac mužov (210) ako žien (70). "V porovnaní s predchádzajúcim rokom počet takto chorých klesol, a to o 19 percent," uvádza NCZI.

Ochorenie najčastejšie diagnostikovali u 25- až 34-ročných. Najvyšší počet pacientov nahlásili v Bratislavskom a Trnavskom kraji, najmenší v Prešovskom a Banskobystrickom kraji.

Popri syfilise a kvapavke nahlásili lekári aj 1109 iných, prevažne sexuálne prenosných chorôb, najčastejšie to však boli iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby (858).

Počty ľudí, ktorí majú alebo mali rakovinu, stúpajú

(5. septembra 2017, SITA)

5. september 2017 - MUDr. Eva Siracká, prezidentka neziskovej organizácie Liga proti rakovine - s jej menom sa už dlhé roky spája nezisková organizácia Liga proti rakovine, ktorá pomáha onkologickým pacientom. S onkológiou sa stretla už ako mladá medička, povinnú prax absolvovala v Onkologickom ústave. Pacientom s rakovinou pomáha dodnes.

Prečo ste založili Ligu proti rakovine?

Raz som sa v jednom odbornom časopise dočítala, že sa v Miláne v roku 1986 stretli hlavy štátov a vlád západných krajín Európy, odborníci a Ligy proti rakovine a dohodli sa na spoločnom programe Európa proti rakovine.

Ligy proti rakovine boli už vtedy organizáciami s dlhoročnou tradíciou. Prvá Liga proti rakovine vznikla v roku 1918 vo Francúzsku. Vtedy mi napadlo, že by bolo dobré mať takúto organizáciu aj u nás, už aj z toho dôvodu, že československá onkológia bola v Európe a vo svete uznávaná.

Vtedy však zakladanie mimovládnych organizácií nebolo možné. Počkali sme do roku 1990, a potom som oslovila Asociáciu európskych líg, či by nás neprijali za člena.

Prijali nás s veľkým nadšením, lebo Československo bolo prvým a jediným štátom východného regiónu Európy, ktorý sa vtedy k programu Európa proti rakovine pridal.

Neskôr sa pridali aj Poliaci a Maďari.

Stálo vás veľa úsilia založiť Ligu proti rakovine?

Vtedy to bolo jednoduchšie, pretože nebolo toľko záujemcov o zakladanie mimovládnych organizácií. Keďže sme ešte nemali žiadne peniaze, začali sme oslovovať rôzne inštitúcie a podniky, ktoré prejavili k tomuto hnutiu sympatie.

Samozrejme, stretli sme sa aj zo strany verejnosti s nedôverou a obavami, že sa tie peniaze niekde stratia. Európska asociácia Líg proti rakovine nás povzbudzovala, aby sme sa nevzdali a ponúkla nám pomoc.

Peniaze nám nedávali, ale rozhodli sa, že tieto nové ligy dostanú „kmotrov“. Naším „kmotrom“ bola nórska liga, jedna z najúspešnejších a najbohatších líg v Európe. Pozývali nás na porady, platili nám účasť na rôznych konferenciách a poskytovali nám know-how a rady, ako si získať dôveru spoluobčanov.

Rakovina bola u nás vtedy ešte v zajatí tabu a bola považovaná za neliečiteľnú chorobu. Slovo rakovina sme sa obávali vysloviť, ale neskôr sa to začalo meniť. Raz nám naši nórski partneri ponúkli, že pre našich pacientov usporiadajú v Bratislave konferenciu, čo sme privítali.

Rozprávali o svojich programoch a ich výsledkoch, pokroku v starostlivosti o pacientov a ich rodiny. Zmienili sa aj o jednom probléme, ktorému sa dodnes mnohí vyhýbajú, a to je príprava na smrť. Naši pacienti nám vyčítali, že ich strašíme, že na to nie je nikto zvedavý.

Dnes sa však o tom čoraz viac hovorí, pričom pomoc psychológov je v tejto situácii veľmi užitočná.

Ako ste fungovali v začiatkoch?

V Ústave experimentálnej onkológie SAV, kde som vtedy pracovala a tam som založila LPR, sme mali jednu malú kanceláriu a pomáhali mi moje dve spolupracovníčky.

Oslovila som viacerých onkológov z rôznych miest Československa, aby sa k tomuto

programu pridali, čo sa stretlo s veľkým porozumením. Vytvorila sa spolupráca, ktorá priniesla značný pokrok a pokračovala aj po rozdelení Československa.

Prvoradým cieľom bolo, aby ľudia boli o rakovine viac informovaní. Vydávali sme veľké množstvo brožúrok, publikácií, organizovali sme rôzne kampane smerujúce k prevencii.

Pomáhala nám jedna agentúra bez nároku na honorár. Dnes sa to už, žiaľ, bezplatne nerobí, ale stále verím, že podobne ako v iných štátoch, si verejnosť uvedomí, že proti rakovine treba bojovať spoločne.

Ako vznikla tradícia zbierky Deň narcisov, ktorá na Slovensku funguje už 21 rokov?

Deň narcisov má veľmi starú tradíciu. Hovorí sa, že vznikol v Kanade pred šesťdesiatimi rokmi, keď jedna pani rozdávala na ulici narcisy a peniaze, ktoré jej ľudia dali, poslala do nemocníc, kde liečili rakovinu.

Stalo sa to postupne populárnym a prinášalo potrebné zdroje. Pridali sa Austrália, Nový Zéland a USA. V Európe začali Deň narcisov organizovať prví Íri, a tak sa Írsko považuje za kolísku Dňa narcisov v Európe.

Keď sme začali s touto celonárodnou zbierkou na Slovensku, stretli sme sa s novým problémom. Našli sa podvodníci, ktorí zbierali peniaze aj do krabíc od topánok s tým, že je to pre Ligu proti rakovine.

Obrátili sme sa preto na políciu aj ministerstvo vnútra, pretože naša práca a jej výsledky už boli známe a nechceli sme stratiť dôveru. Veľmi ma prekvapilo, keď jedna z vyššie postavených pracovníčok na ministerstve vnútra povedala, že toto žobranie na uliciach treba zakázať. Toto asi nepotrebuje komentár.

Situácia sa však zlepšila a o použití výnosu zbierky informujeme vo výročných správach. Vydávame ich v slovenčine a v angličtine a posielame ich aj do významných inštitúcií v Európe a vo svete.

Vy zbierané peniaze sú určené pre pacientov, alebo ich využívate na iné projekty?

Robíme to, čo robia všetky európske ligy. Podporujeme niektoré výskumné projekty orientované na pacienta a na zlepšenie diagnostických a liečebných metód, na technické vybavenie onkologických ústavov a nemocníc a výbavu hospicov.

Prvoradá je však prevencia a včasný zistenie rakoviny, pretože jej počty na celom svete stúpajú a považuje sa už za globálnu epidémiu. Vychovávame a informujeme verejnosť prostredníctvom brožúr, letákov, kampaní, seminárov, školení.

Priorita však patrí najmä psychosociálnej pomoci pacientom a ich rodinám pomocou viacerých projektov. Tento program sa už dnes označuje ako onkologická rehabilitácia, ktorej sa teraz venuje viac pozornosti.

Jej cieľom je odstrániť problémy, ktoré pacienti majú a zlepšiť kvalitu ich života.

Je pre pacientov náročné vrátiť sa do života?

Na Slovensku je podľa štatistických údajov asi 200 000 ľudí, ktorí majú alebo mali rakovinu. Problémy, ktoré z nich väčšina má, sa doteraz neriešili na potrebnej úrovni a nevenuje sa im dostatočná pozornosť ani zo strany štátnej správy.

Onkologická rehabilitácia nie je iba fyzická rehabilitácia, ktorá je dôležitou súčasťou starostlivosti pacienta po liečbe, ale je to snaha cestou multidisciplinárnej a interdisciplinárnej spolupráce túto situáciu zmeniť.

Naším prvým nasmelým krokom v tomto programe krátko po založení ligy bolo umožniť deťom s onkologickými chorobami prázdninové pobyty v rôznych rekreačných strediskách. Veľmi sa to osvedčilo a my celý tento program, ktorý sa stále zdokonaľuje, od začiatku financujeme.

Teší nás, že i občania z miest, kde sa tieto tábory pre deti konajú, sami organizujú rôzne podujatia, aby im vrátili radosť zo života. Podobným projektom sú rekondičné a relaxačné pobyty pre dospelých, ktoré začali krátko po založení ligy.

Pacientom z rôznych regiónov Slovenska sme umožnili prvý pobyt v Lido di Esolo v Taliansku, a to aj vďaka veľkému porozumeniu a finančnej pomoci Sorey.

Rodičia onkologicky chorých detí sa na týchto pobytoch nezúčastňujú?

My sme to chceli, ale deti neboli z toho nadšené, pretože rodičia ich stále kontrolujú a dávajú na ne pozor a všeličo im zakazujú, tak sme im vyhovelí.

Máme však nový projekt pre celé rodiny, kde je jeden z rodičov postihnutý rakovinou. Môžu spoločne so svojimi deťmi stráviť dni plné zábavy a majú možnosť porozprávať sa aj so psychológom, ktorý je súčasťou sprevádzajúceho tímu – lekár, psychológ a animátori.

Tento projekt si získal veľké uznanie zo strany európskych líg a možno sme boli pre niektorých aj vzorom.

Akým spôsobom podporujete rodiny, ktoré sú v dôsledku choroby a liečby na pokraji núdze?

Žiadosti z celého Slovenska narastajú a je neuveriteľné, v akých pomeroch ľudia žijú. Keď zistíme ich príjem, nevieme si predstaviť, z čoho tá rodina má žiť.

Príspevok poskytujeme len jednorazovo. Spočiatku sme dávali 500 až 1 000 eur, ale pretože žiadosti narastajú, musíme ich upravovať podľa závažnosti situácie v rodine.

Veľmi sme povďační prezidentovi Andrejovi Kiskovi, ktorý nás v tomto programe podporuje. Obraciame sa na neho vtedy, ak ide o rodiny s viacerými deťmi, kde je často situácia zúfalá.

Je ešte niečo, čo na Slovensku robíte?

V oblasti psychosociálnej podpory je to prevádzkovanie domovov pre rodičov detí liečených

na rakovinu v Bratislave a v Košiciach, ktoré sme zriadili pred viacerými rokmi.

Poskytujú bezplatné ubytovanie, všetky služby nahradzujúce ich vlastné domácnosti. Pre rodičov detí je to veľká úľava, lebo riešia mnohé ťažkosti spojené s chorobou ich detí.

V roku 1998 sme zaviedli so súhlasom ministerstva školstva Onkologickú výchovu na stredných školách ako nepovinný predmet. Cieľom bolo rozšíriť vedomosti mladých ľudí o rakovine a životnom štýle. Teraz pripravujeme reorganizáciu tohto projektu, aby sa stal ešte atraktívnejším.

Od roku 2010 financujeme odborné psychologické služby, poskytované odborníkmi v onkologických zariadeniach i mimo nich na celom Slovensku. Zdokonaľujeme ich pravidelnými workshopmi a školeniami.

Po dohode so Slovenskou asociáciou sestier a pôrodných asistentiek sme začali organizovať odborné kurzy pre sestry pracujúce v onkológii. Cieľom tejto iniciatívy bolo školiť sestry v poskytovaní psychosociálnej starostlivosti a poradenstva a uplatňovať ich v každom štádiu choroby.

Zavedením týchto našich projektov sme získali v zahraničí cenné uznanie a boli sme Európskou asociáciou líg požiadaní, aby sme prevzali predsedníctvo pracovnej skupiny na podporu pacientov, čo je pre Slovensko veľkou čťou.

Vráťme sa ešte k prevencii...

Dlhé roky sme boli izolovaní od rôznych programov zameraných na prevenciu, ktoré v západných krajinách Európy fungovali už dlho, čo sa prejavilo aj na počtoch úmrtnosti a chorobnosti.

V tejto oblasti doháňame, čo sa dá. My sa staráme o primárnu prevenciu, vychováваме ľudí, aby sa vyhýbali rizikám, ktoré sa spomínajú v Európskom kódexe proti rakovine a chodili na preventívne prehliadky, aby sa prípadné ochorenie včas odhalilo.

Chyba je, že zo strany oficiálnych miest, kde je väčší tlak na sekundárnu prevenciu, žiaľ, mnohí ľudia nemajú záujem. Treba však s uspokojením konštatovať, že prevencia pri niektorých onkologických ochoreniach priniesla už aj pokles úmrtnosti.

Ako je to s prevenciou v zahraničí?

Prevencia v zahraničí je súčasťou národného onkologického programu, ktorý my zatiaľ nemáme. Pred desiatimi rokmi sme iniciovali, aby sa tento program schválil a implementoval, čo by pomohlo, aby sa aj u nás zaviedol kontrolovaný skrining.

Mohli by lekári nejakým spôsobom motivovať pacientov, aby začali chodiť na preventívne prehliadky?

Keď sa vrátim do svojej lekárskej minulosti, vtedy mali lekári povinnosť vyšetriť ženám prsníky, ale neviem, či sa to ešte robí, pretože lekári sú enormne zaťažení administratívou.

Vie lekár oznámiť pacientovi do očí jeho nepriaznivý stav?

Vždy sme sa tomuto nejakým vyhýbali, ale už sa to zmenilo. S pomocou psychológov, podobne, ako je to v iných štátoch Európy.

Šetrný spôsob oznámenia diagnózy je veľmi potrebný, preto sa na mnohých lekárskech fakultách v Európe venuje pozornosť vzťahu lekár – pacient a komunikácia.

Veľmi sa tešíme, že sa nám podarilo urobiť pokrok, keď sme onkologickým ústavom a nemocniciam ponúkli služby psychológov, ktoré aj financujeme v 27 onkologických inštitúciách i mimo nich.

Aký máte postoj k eutanázii?

Nemala by som to hovoriť, ale niekedy som nad eutanáziou rozmýšľala, keď nám zomierala mladá žena s veľkými bolesťami, ktoré sa nedali nijakým spôsobom utíšiť. Prosila nás, aby sme ukončili jej život, lebo sa to nedá vydržať.

Ja som jej život nedala, tak jej život nemôžem zobrať. Ale niekedy si predsa len myslím, že by to bolo možno ľudskejší prístup, ako dotyčného pacienta nechať trpieť.

Niektoré štáty už prijali rôzne opatrenia. Čítala som smernice z Holandska, čo všetko by sa muselo pri rozhodnutí o eutanázii robiť. Nie je ľahké predstaviť si, ako to robiť pri veľmi prísnych opatreniach a zákonoch právneho štátu.

Máme na Slovensku dostatok lekárov – odborníkov – onkológov?

Odborná úroveň je u nás na vysokej úrovni, bohužiaľ, noví lekári z rôznych dôvodov odchádzajú. Nedá sa však povedať, že by spôsob liečby u nás bol horší, ako v iných krajinách. Ale počty lekárov sú nedostatočné, podobne, ako aj zdravotných sestier.

A čo téma výskumu v onkológii na Slovensku?

Na výskum nie je dostatok peňazí, pritom sa však stále hovorí, že treba doň viac investovať. Bohaté Ligy proti rakovine v Európe dávajú na výskumné granty veľa peňazí, ako sa môžeme dočítať v ich výročných správach.

Výskum v rôznych oblastiach programu kontroly rakoviny je veľmi nákladný, pretože mnohé trvajú dlhé roky, aby priniesli dôveryhodné výsledky. My takéto možnosti nemáme, ale predsa poskytujeme finančnú podporu na niektoré výskumné projekty orientované na pacienta.

MUDr. Eva Siracká

Narodila sa v Uherskom Hradišti, no od detstva žije na Slovensku. V roku 1951 ukončila Lekársku fakultu UK v Bratislave. Po škole pracovala v Onkologickom ústave v Bratislave, u „Alžbetíniak“. Po získaní špecializácie v rádioterapii sa stala prvou ženou na Slovensku, ktorá sa venovala tomuto odboru. Neskôr sa začala venovať klinicky orientovanému výskumu v Ústave experimentálnej onkológie SAV až do roku 1991. V roku 1990 založila v Bratislave Ligu proti rakovine, stala sa jej prezidentkou a túto funkciu vykonáva dodnes.
